

γιορτοφορῶ *ἐνιαχ.* γιορτοφοροῦ Εὐβ. (Κουρ.) γιορτο-
τουφοροῦ Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. Μετοχ. γιορτοφορε-
μένος Κ. Χατζόπ., Ἀγάπ., 18 γιορτουφορουμέν'ς Στε-
ρελλ. (Αἰτωλ. Φθιώτ. Φωκ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γιορτῇ καὶ τοῦ ρ. φορῶ.

Ἐπὶ ἐνδυμάτων, φορῶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐορτῆς ἐνθ' ἄν.:
"Εφκειακα ἓνα πρὸ καλὸ βουστανάτσι γιὰ νὰν τὸ γιορτοφοροῦ
(νὰ τὸ φορῶ κατὰ τὰς ἐορτάς) Εὐβ. (Κουρ.) Ἀὐτὰ τὰ ροῦχα
τὰ 'χου γιορτουφορουμένα Στερελλ. (Αἰτωλ.) β) Μετοχ.
ἐπιθετικ., γιορτοφορεμένος = ὁ ἐορταστικῶς, ἐπισήμως
ἐνδεδυμένος Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.)—Κ. Χατζόπ., ἐνθ' ἄν.:
Γλέπ'ς γιορτουφορουμέν'ς οὐλ'νους κὶ χαρούμιν'ς γιὰ τ'ν
'Ανάστασ' τ' Χ'στοῦ Φθιώτ. Φωκ. Οἱ ἄνθρωποι περνοῦνε
γιορτοφορεμένοι καὶ μὲ τίς λαμπάδες τους 'ς τὸ χέρι
Κ. Χατζόπ., ἐνθ' ἄν.

γιορτοψώμι τό, Π. Παπαχριστοδ., Χαμέν. Κόσμ., 32.

Ἐκ τῶν οὗς. γιορτῇ καὶ ψωμί.

Ὁ κατὰ τὰς ἐορτάς παρασκευαζόμενος ἄρτος μὲ ἐκλεκτὰ
ὕλικά καὶ ἰδιαιτέρην ἐπιμέλειαν: 'Σ τὸ σπῖτι τοῦ κυρ-Δήμου
'τοιμάζονταν νὰ δεχτοῦν τὰ Χριστούγεννα' τὰ γλυκὰ τὰ
τσουρέκια, τὰ γιορτοψώμια, ὅλα, ὅλα ἔγιναν βασιλικά
Συνών. χρυστόψωμο.

γιός ὁ, υἱὸς λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Ἰκαρ. Κάρπ. ("Ελυμπ.
κ.ά.) Μακεδ. (Γαλατ. Καταφύγ. Χαλάστρ.) Πόντ. ('Αργυ-
ρόπ. Κερασ. Χαλδ. κ.ά.) Προπ. ('Αρτάκ.) Ρόδ. υἱὸ Καππ.
υἱὸς Κάρπ. ("Ελυμπ.) υἱγιὸς σύνθη. υἱγιὸς Κρήτ. υἱγιὸ Κορσ.
νιγιὸς Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) Θεσσ. Θράκ. (Σουφλ.)
Κρήτ. ("Αγιος Βασίλ. Σφακ. κ.ά.) Κῶς (Πυλ.) Μακεδ. (Γρε-
βεν. Δεσκάτ. Κοζάν.) Μέγαρ. Πελοπν. (Δίβρ. Μεσσην.
Πάν. κ.ά.) υἱζέ Τσακων. (Βάτικ.) 'ξές Τσακων. (Βάτικ.)
'ξέ Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) γιὸς κοιν. καὶ Καππ. (Φά-
ρασ.) Πόντ. (Οἶν. "Οφ. Τραπ. κ.ά.) ῥιὸς Σίκιν. γιὸ Θεσσ.
(Καρποχώρ.) Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ. Χωρίο Ροχοῦδ. κ.ά.)
Προπ. (Μαρμαρ.) γιόσε Καλαβρ. (Χωρίο Βουν.) γιόν Πόντ.
(Κὰρς "Οφ. Τραπ.) ἐγιὸς Θήρ. 'ιὸς Μακεδ. (Γαλατ. Κα-
ταφύγ.) Νάξ. ('Απύρανθ. Βόθρ. Κωμικ. Φιλότ.) Προπ.
(Μαρμαρ. κ.ά.) γιές Σκυρ. Αἰτιατ. γιὸ Καλαβρ. (Χωρίο
Βουν.) Κλητ. γιὰ Θεσσ. ('Αργιθ. Κρυόβρ.) κιὸ Μακεδ.
(Κουφάλ.) Πληθ. γιόδες Καππ. (Φάρασ.) 'ζόδε Τσακων.
(Χαβουτσ.) γιοῦδες Θεσσ. (Τρίκερ.) Θράκ. (Μέτρ.) Κύπρ.
(Γερμασ. κ.ά.) γιοῦδης Εὐβ. (Λιχάς) Θεσσ. (Πήλ.) Θράκ.
(Ἀδριανούπ. Αἶν. Καρχ. κ.ά.) Λῆμν. (Πλάκ. κ.ά.) Μακεδ.
(Βελβ. Κοζ. Πεντάπ. κ.ά.) γιοῦες Κύπρ. (Δάλ. Μεσαρ.
κ.ά.) 'ζέδε Τσακων. (Χαβουτσ.) 'οὶ Νάξ. ('Απύρανθ. Βόθρ.)
Αἰτιατ. υἱεῖς Καππ. υἱέδους Λυκ. (Λιβύσσ.)

Τὸ ἀρχ. οὗς. υἱὸς διατηρηθὲν ἀλώβητον εἰς συντηρη-
τικά τινα ἰδιώματα (βλ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 2, 459), ἴσως
κατ' ἐπίδρασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσης, ἰδιαιτέρως δὲ
εἰς στερεοτύπους φράσεις εὐχῶν, ἄρῶν, παροιμιῶν, τραγου-
διῶν ἢ καὶ ἐνάρθρους πτώσεις, ὅπου τὸ ἄρθρον λήγει εἰς σύμ-
φωνον καὶ εὐνοεῖ τὴν διατήρησιν τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος
ἐλλείψει συνιζήσεως. Ὁ ἀναβιβασμὸς τοῦ τόνου εἰς τὸν τύπ.
υἱὸς ἐκ δημοτικῶν τραγουδιῶν διὰ μετρικὴν ἀνάγκην. Ὁ
τύπ. υἱγιὸς πιθαν. μεταγν. (βλ. Ed. Mayser, Gramm.
Griech. Papyr. II, 92), ἀπαντῶν εἰς μεσν. δημοτικὰ τρα-
γούδια καὶ εἰς τὸν Ἑρωτόκριτον, διατηρεῖται ὡσαύτως εἰς
τραγούδια καὶ εἰς φράσεις. Κατὰ τὸν Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1,
230, εἰς τὸν τύπ. τοῦτον ἐπανελήφθη τὸ ἀρχτικὸν υἱ ἐκ τοῦ
ἀπαθοῦς τύπου τοῦ ἐκ τῆς λογίας παραδόσεως γνωρίζομέ-

νου». Πβ. καὶ ἐγγρ. τοῦ 1692 (Γ. Πετροπ. Νοταρ. Πράξ.
Παξῶν 216,1): «κύρ-Μῆχος Δαλιέτος καὶ κύρ-Νικολὸς ἀδελ-
φοί, υἱγιοὶ τοῦ ποτὲ Κώστα». Ὁ τύπ. υἱγιὸς πιθαν. διὰ τὴν
συνεκφορὰν μετὰ τοῦ παρεκτεταμένου ἄρθρου τὸνε γιὸ.
Διὰ τὸν τύπ. υἱζέ βλ. H. Pernot, Dial. Tsakon., 110.
'Ο τύπ. ννιγιὸς ἐκ τῆς αἰτιατ. τὸν υἱγιὸ διὰ
ψευδῆ συλλαβισμόν. Πβ. τὰ ἀνάλογα τὸν ὦμο-ὁ ρῶ-
μος, τὴν ἄμμο-ἡ νάμμο, τὴν οὐρά-ἡ νου-
ρά κ.τ.τ. Ὁ πληθ. γιοῦδες ἐκ τῆς αἰτιατ. τοῦ πληθ.
γιοῦς κατὰ παρέκτασιν καὶ ἀναλογικ. πρὸς τὰ πα-
τεράδες, μαννάδες, γονεῖδες, παπποῦ-
δες, γαμπροῦδες.

Τὸ ἄρρεν τέκνον, ὁ υἱὸς κοιν. καὶ Καλαβρ. (Γαλλικ.
Μπόβ. Χωρίο Βουν.) Καππ. Φάρασ. κ.ά.) Πόντ. ('Αργυ-
ρόπ. Ἰμερ. Κερασ. Οἶν. "Οφ. Σπαρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)
Τσακων. (Βάτικ. Μέλαν. Χαβουτσ.): "Εχει ἓνα γιὸ καὶ
μὰ κόρη. Ὁ γιὸς μου εἶναι εἴκοσι χρονῶν. Ὁ γιὸς μου ἔχει
τρὶα παιδιὰ κοιν. Παραπροκομμένος εἶν' ὁ 'ιὸς σου! Νάξ.
"Ωχου, 'ιέ μου, νὰ χαρῶ τὴ λεβεδιά σου! αὐτόθ. Σταμάτησε,
βρε μάννας 'ιέ, γιατί θὰ ρεδάρω (= θὰ κάμω ἐμετόν) Νάξ.
(Κωμικ.) Τοῦ Περικλῆ ὁ 'ιὸς Προπ. (Μαρμαρ.) "Ηκαμενε
δυὸ 'οὶ Νάξ. (Βόθρ.) Εἶδε ἓναν γκιὸ Καλαβρ. (Χωρίο Βουν.)
'Ο γιὸ μ-μου ὁ μεσακὸ 'ἐν γαπέγει τίποτε (γαπέγει = κα-
ταλαβαίνει) Καλαβρ. (Γαλλικ.) Ὁ 'ξέ μ' εἶναι τετραπέρατε
Τσακων. (Χαβουτσ.) Τ' ἐμόν ὁ γιόν (ὁ υἱὸς μου) Πόντ.
(Τραπ.) Τ' ἐμόνα ὁ γιόν Πόντ. ("Οφ.) Νὰ πουλήσωμ' τὸ
γάιδαρε τῶν νὰ παντρέψωμε τὸν υἱζέ νὰμ' Τσακων. (Βάτικ.)
'Ηγέννησεν ἡ κόρη μου τσ' ἤκαμεν ἓναν υἱγιόμ-μὲ τ'
ἄστρον εἰς τὸ κούτελτο Ἀστυπ. Δὲ ἀρῶνε οἱ γιοῦδες μου
δομάτα Θράκ. (Μέτρ.) Τί τρανᾶνι κ' οἱ γιοῦδης μας οἱ οὐλό-
μανροι! Λῆμν. (Πλάκ.) Οἱ γιοῦδες μου ἐμέναν ἔμ πολ-λὰ
προκομ-μένοι Κύπρ. Ἐγλέδιζεν ὁ μεγάλος του 'ιὸς μὲ τοῦ
Καραπάτη τσ' οἱ Νάξ. ('Απύρανθ.) Τσῆ 'υριᾶς θὰ τότε κά-
μουν οἱ 'οὶ δον, 'ιᾶτι εἶναι κακοκέφαλοι (τσῆ 'υριᾶς = τῆς
γυριᾶς, τῆς ἐπατείας, ἐπαίτην, πτωχόν' οἱ 'οὶ = οἱ υἱοί.
κακοκέφαλοι = ἀσύνετοι) αὐτόθ. Πάντριπα - ἔχασα τοὺν
υἱγιό μ' Μακεδ. (Καστορ.) Ὁ 'ξέ σι (ὁ υἱὸς του) Τσακων.
(Χαβουτσ.) Ὁ Γιώργη ἔχον' ρ δυὸ ξόδε (ὁ Γ. ἔχει δύο υἱοὺς)
αὐτόθ. Τσὲ ἀπονάτε ὁ υἱζέ ντι; (τί ἀπέγινεν ὁ υἱὸς σου;) Τσακων.
'Ο γιόσε τοῦ ἀδερφοῦ μου ἐγιάη'ς τὸ Ρῆγι (ἐγιάη
= ἐδιάβη, μετέβη) Καλαβρ. (Χωρίο Βουν.) "Ητον ἓνας πα-
τέρας τσ' εἶδεν ἀρεῖς υἱγιούς (ἐκ παραμυθ.) Ἀστυπ. Εἶχε
μιὰ γ-γυναῖκα κ' εἶχε δώδεκα υἱους (ἐκ παραμυθ.) Κάρπ.
(Ἐλυμπ.) Καὶ ἐγὼ, ἂν εἶχα τὸν γιὸ τοῦ ρήγα γιὰ ἄνδρα,
ἐφιδέγουμ-μο νὰ τοῦ κάμω ἓνα κεντινᾶρι παιδιὰ (ἐκ παρα-
μυθ. ...θὰ ἡμποροῦσα νὰ τοῦ κάμω μιὰ ἐκχτοντάδα
παιδιὰ) Καλαβρ. (Χωρίο Βουν.) Τῆ υἱ' τὸ παιδὶν ἢ ψῆ μ'
καὶ τὸ τζικᾶρι μ' (τοῦ γιοῦ μου τὸ παιδί, ἢ ψυχὴ μου καὶ τὸ
σπλάχνο μου) Πόντ. ("Ἰμερ.) Μιὰ β-βολὰν τζ' ἓναν τζαιρόν
εἶδεν ἓναν ἄδρωπομ πού 'σε δκνὸ γιοῦς (ἐκ παραμυθ.) Κύπρ.
(Δάλ.) || Φρ. Μ' ἓνα γιὸ! (εὐχὴ εἰς ἐγκυμονοῦσαν) κοιν.
Μ' ἓναν γαλὸν υἱγιό! (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) Πελοπν.
(Οἶτυλ.) Καλὸν υἱγιό! (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) Πελοπν.
(Βούρβουρ.) "Ενα χ'σὸ γιὸ (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) Θράκ.
(Ἀλμ.) Καλὴ λευτεριά, μ' ἓναν καλὸν υἱγιό! (συνών. μὲ τὴν
προηγουμ.) Πελοπν. Ἡλ. Καὶ μὲ γιούς! (εὐχὴ εἰς νυμφευο-
μένους) Πελοπν. (Βούρβουρ.) Μὲ γιόν! (συνών. μὲ τὴν προη-
γουμ.) Μακεδ. ('Αρν.) Υἱὸς τῆς ἀπωλείας (ἐπὶ ἀσεβοῦς καὶ
ἀμαρτωλοῦ ἐκ τῆς ἐκκλ. γλώσσης. Εὐαγγ. Ἰω. ιστ', 12)
λόγ. κοιν. Ἀσωτος υἱὸς (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) ὁμοίως
ἐκ τῆς ἐκκλ. γλώσσης) λόγ. κοιν. Εἶναι τ' ἀνέμου καὶ τοῦ

γῑοῦ του (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Λευκ. Διαόλου γιέ! (ἐλαφρῶς ἐπιτιμητικῶς εἰς ἐνοχλοῦντα ἡμᾶς) σύνθηθ. Τοῦ διαόλου τοὺς νιέδους (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Γιός τσ' γκαβῆς (συνθηματ., ὁ ὕπνος) Ἡπ. (Ζαγόρ.) Ἡρθεν τῆς στραβῆς ὁ γῑός (εἰς τὸν καταλαμβανόμενον ὑπὸ ὕπνης) Κῶς || Παροιμ.

Γαμπρός νῑγῑός δὲ γίνεται καὶ νύφη θυγατέρα (ὅτι ἡ στοργὴ τῶν ἐξ ἀγχιστείας τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς δὲν συγκρίνεται πρὸς τὴν τῶν φυσικῶν τέκνων) Πελοπν. (Βούρβουρ. κ.ά.)

Γαμπρός νῑός 'κί γίνεται καὶ νύφη θυγατέρα (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Πόντ. (Ἀργυρόπ. Κερκσ. Χαλδ.) Ἡ παροιμ. ὑπὸ διαφορ. παραλλαγ. πολλαχ.

Στραβός νῑγῑός, καλός νῑγῑός | στραβός γαμπρός, γιὰτὶ γαμπρός; (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Πελοπν. (Μάν.)

Νὰ τὸν εἶχεν ἄλλος γῑό, | νὰ τὸν ἔκανα γαμπρό (εἰρων. περὶ υἱοῦ, διὰ τὸν ὅποιον ὁ πατὴρ δὲν εἶναι εὐχαριστημένος) Ἰος. Γιὰ τὸ γαμπρὸ γεννᾷ κι ὁ κόκκορος, καὶ γιὰ τὸ γῑὸ μήτ' ἡ κόττα (ὅτι περιποιῶνται τὸν μνηστῆρα κόρης περισσότερον τοῦ υἱοῦ, δι' εὐνοήτους λόγους) I. Βενιζέλ., Παροιμ.², 47, 68.

Ἀπ' τὸ γῑό μου τὸ Νικόλα | σιχάθηκα τὸν Ἀι-Νικόλα (ἐπὶ τῶν γενικευόντων συγκεκριμένην περίπτωσιν ἀποστροφῆς πρὸς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα) Πελοπν. (Τριφυλ.)

Κατὰ μάννα, κατὰ κύρη, | κατὰ γῑὸ καὶ θυγατέρα (τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν γονέων κληρονομοῦνται ὑπὸ τῶν τέκνων) κοιν. Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλαχ.

Κακὸς γῑός, κακὸς πατέρας (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Πελοπν. (Ἡλ.) Κάτσε, γοιᾶ, περίμενε, | νὰ κἀνης γῑὸ νὰ σ' ἀγαπᾷ (ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων) Αἴγιν.

Κάτσε, κόρη, ἀνύπαντρη, νὰ κάμω γῑὸ νὰ πάρης (ἐπὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἀναβαλλουσῶν διαρκῶς τὴν σύναψιν γάμου, με ἀποτέλεσμα νὰ μὴ ὑπανδρευθοῦν τελικῶς) Πελοπν. (Ἀράχ.) Οὐ γῑός μ' νὰ 'ρι καλὰ κ' ἡ νύφη μ' μαυρουμαντ'λοῦσα (= νὰ πενθῇ ἐπὶ ἀλόγου μίσους πεθερᾶς πρὸς νύφην) Εὐβ. (Λιχᾶς)

Δὲν ἔκαν' ἄλλη μάννα γῑό, | μόνο ἡ ψεῖρα τὸ γοριό (ἐπὶ ἀδικαιολογήτου κομπασμοῦ, ἀλαζονείας) Κρήτ. (Μόδ.)

Τοῦ γῑοῦ σου τάξε ψέματα καὶ τοῦ γαμπροῦ σου ἀλήθεια (ἡ συμπεριφορὰ τῶν γονέων πρὸς τὰ ἐξ ἀγχιστείας τέκνα δὲν συγκρίνεται με τὴν συμπεριφορὰν πρὸς τὰ φυσικὰ) Νίσυρ.

Ἀ φάου 'σὲ 'ὠ γ - ἡ ὀχιά, κάτι καὶ παρηγοριά. ἂ σὲ φᾶῃ ὁ γῑός μ' ἀστρίτης, τ' ξινάρι καὶ τὸ φτυάρι κ' ἔλα γρήγορα 'ς τὸν Ἀδη (τὸ δάγκαμα τοῦ ἔχεως (= ἀστρίτη) εἶναι θανατηφόρον) Πελοπν. (Γαργαλ.) || Αἰνίγμ.

Ὁ γῑός μου ὁ κοντοθόδωρος 'ς τὸν αὐλάκα κοιμᾶται (τὸ ἀγγούρι) Πελοπν. (Γαργαλ.)

Ὁ γῑός μου ὁ κοντοθόδωρος τὰ 'λάφια κατεβάζει (τὸ κτένιον τὰς φθεῖρας τῆς κεφαλῆς) Πελοπν. (Πυλ.)

Ὁ γῑός μου ὁ κοντοθόδωρος με τὰ πολλὰ ζουνάρια (τὸ βρέλι) Πελοπν. (Βούρβουρ.)

Οὐ γῑόζ-ιμ οὐ χονδρομούχαλους μέσα 'ς τὴ γῆ θαμμένους (τὸ πιθάρι) Λῆμν.

Ὁ γῑός μου ὁ κοντοθόδωρος ὁ χιλιοπαλουκοκάρφης (ὁ ἀκκνόχοιρος) Πελοπν. (Κοπαν.) Στραβογκούζελος πατέρας, ἔμορφος νῑγῑός, δαιμονισμένος ἔγγονος (τὸ κλῆμα) Πελοπν. (Καρδαμ.) || Ἀσμ.

Μέσ' 'ς τὴν ἀπάνου γειτονιά, 'ς τὴν παρακάτω ρούγα χήρας νῑγῑός εἶν' ἄρρωστος, βαριά γιὰ νὰ 'πεθάνῃ Πελοπν. (Βερζ. κ.ά.)

Ἐ! τσῆ διαόλας τὸν νῑγῑό, τέχνες ποὺ τσι μαθαίνει, ὅτινα θέλει τὸ φιλί, νὰ θέτῃ νὰ 'ποθαίῃ Κρήτ. (Σητ.)

Μάννα, με τίς ἐννιά σου γῑοὶ καὶ με τὴ μιά σου κόρη, τὸ προξενεῖδ σου στείλανε ἀπὸ τὸν ξένο τόπο Ἰος

Νυγῑέ μου, κι ἂ βάς 'ς τὸ κατηλεῖό, ὅπου 'ναι χαροκόποι, δῆρα, διαδῆρα τὸ σκαμνί, τὴ δάβλα νὰ καθίσης Κρήτ. (Σφακ.)

Μάννα μ', ὁ μικρο-Κωσταντῆς, ὁ μικρο-Κωσταντίνος, τῆς καλογριᾶς τὸ ἔννημα, τῆς καλογριᾶς ὁ νῑός Κάρπ.

Κερά μου, τοὺς νῑγῑοῦδες σου, κερά μ', τοὺς ἀκριβοὺς σου νὰ βγῇ οὐ μεγαλύτερος, νὰ βγῇ νὰ μᾶς κεράσῃ (ἐκ τῶν καλάνδων τοῦ Λαζάρου) Θράκ. (Κεσάν.)

Ἐχον γῑὸ μοναχογῑό, | παίρνου νύφη κἀνου δυὸ Θράκ.

— Νυγῑέ μ', τί κοῖμα ἔκαμς κ' εἰσι κοιματισμένους; — Ἰγὼ 'λιγα νὰ μὴ 'ς τοῦ 'πῶ, νὰ μὴ 'ς τοῦ 'μουλονγήσω Θράκ. (Σουφλ.)

Ψόματα λές, μαριόλου γιέ, κ' ἡ γειτονιά σου τὰ 'πε Κρήτ.

Στ' Ἀγραφα κλαίει μιὰ παππαδιά, μικρὴ παππαδουπούλα, τσῆ πῆραν οἱ κλέφτες τοὺν νῑγῑό κι ἄλλον νῑγῑό δὲν ἔχει Μακεδ. (Καταφύγ.)

Νὰ σὲ γαμβρολογήσωμε 'ς τ' Ἀδη τὸ περιόλι με τοῦ Πισσάρη τὸν νῑγῑόν, ποὺ 'σαι μοναχοκόρη (μοιρολ.) Νίσυρ.

Ὁπῶχει γῑοὺς μὴ χαίρεται, γαμπροὺς μὴ καμαρώνῃ (μοιρολ.) Πελοπν. (Γορτυν.)

Υἱέ μ', πῶς νὰ κερδαίνω σε, χάρος νὰ μὴ κερδαίν' σε; (μοιρολ.) Πόντ.

Υἱέ μ', καὶ ντ' ἐγνωρίεις ἀτον πῶς ἐν' τ' ἐγάπ'ς καμένος; Πόντ. (Τραπ.) Συνών. ἀρσενικός B1.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Στοῦ Γιοῦ τσῆ Ῥήνης Κεφαλλ. (Ἀργυστόλ.) Κάτω Γιός Πελοπν. (Μάν.)

β) Ἡ κλητικὴ τοῦ ὀνόματος μετὰ ἡ ἄνευ τοῦ ἀντων. τύπ. μ ο υ ὡς ἀπλὴ προσφώνησις συμπαθείας εἰς πρόσωπα μεθ' ὧν τις διαλέγεται, ἀδιακρίτως φύλου καὶ συγγενικοῦ δεσμοῦ, ἀντὶ τῶν κ α λ έ μ ο υ, ἀ γ α π η τ έ μ ο υ. Ἐνίοτε ὡς ἀπλοῦν ἐπιφών. ἐκπλήξεως, εἰς δὲ τὰ δημοτ. τραγούδια ὡς μετρικὸν παρέμβλημα τοῦ στίχου, ἴσως καὶ ἐξ ἐπιδράσεως τῆς ἐκκλ. γλώσσης, ἐκ τοῦ συνήθως ἀκουόμενου ἐν τοῖς ναοῖς κατὰ τὴν Μεγ. Ἑβδομάδα, εἰς τὰ τροπάρια, «υἱέ μου», ὡς «υἱέ μου, ποῦ τὸ κάλλος σου», κ.τ.τ. κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.): Μὴν κλαῖς, δὲν εἶναι τίποτα, γιέ μου! κοιν. Ὡχ, γιέ μου, δὲ μ' ἀφίνεις καὶ σὺ ἡσυχο! πολλαχ. Μπα ἡ γι-ἄμοιρη, γιέ μου, τί ἔπαθα! Πελοπν. (Κορινθ.)

Ξύλα, μπρὲ γιέ μ', χρειάζονται! Μακεδ. (Κοζ. κ.ά.) Κλείσ' τὴ θύρα, γιέ μ'! Μακεδ. (Βρία) Ἐσὺ εἰσι, μωρ' Λιουτήρου; Κατέβα νὰ σὶ φιλήσω φίχα, γιέ μ'! Ἡπ. (Ζαγόρ.) Νὰ σοῦ πῶ, γιέ μου Κορούλα (Κορούλα = κύρ. ὄν. γυν.) Πελοπν. (Μάν.) Ναί, γιέ μ', σὺ γνῶ' σα κουμμάτ' τοῦ ἔρ' μου τοῦ σπῖτ' (γιέ μ' = καλή μου πρὸς γυναῖκα ὁ λόγος) Μακεδ. (Θεσσαλον.) Εἴχατε, γιέ μ', λαλούμ'να 'ς τὰ πανηγύρια; Μακεδ. (Βόιον.) Γιέ μου, ἄντρα μου, τί μοῦ 'καμες! Εὐβ. (Στρόπον.) Τί κά'ς αὐτοῦ, γιὰ μ'; Θεσσ. (Ἀργιθ.) Ξορτισμένες νὰ εἴσαστηνε, γιέ μου, τσαὶ ἀχαλίνωτες! (=κατηραμένες) Κάρπ. || Ἄσμ.

Πέθαν' οὐ βλάχος, πέθανι, | γιέ μ', μέσα 'ς τοῦ γιδουμάδρι.
Τί θὰ γίνου τώρα ἡ μαύρη!
Στερελλ. (Σιβ.)

Καλόγοι εἶχ' ὁμορφο γιὸ κι ὁμορφο παλληκάρι
"Αἰ ματάκια καὶ γιέ μου
Ἡπ.

— Εὐκήσου με, μαννούλα μου, τώρα 'ς τὸ badρεμό μου.
— Ἡ εὐκή μου, γιέ μου, μετὰ σέ κ' ἡ Παναγιά κοδά σου
(εἰς κόρην ὑπανδρευομένην) Πελοπν. (Μάν.)

γιός ὁ, (II), ἰὸς Ἰακρ. Κάρπ. — Λεξ. Περίδ. ἰὸς Ἰακρ. Κάλυμν. Κῶς Πόντ. (Ἀμισ. Οἰν. κ.ά.) γιὸς Ἀντίπαξ. Ἐρεικ. Ἡπ. Κέρκ. (Κασσιόπ. Λευκίμ. κ.ά.) Μαθράκ. Ὁθων. Παξ. — Λεξ. Δημητρ. ἰγιός Κάρπ. ἰγιος Κάρπ. ἰοτας Κρήτ. ἰγιотас Κρήτ. (Κίσ. Σέλιν. κ.ά.) ἔγιотас Ἀθῆν. Πειρ. ἄγιος Κύπρ. (Γερμασ. κ.ά.) οὐγιος Κῶς γούγιος Ἀμοργ. Σύμ. Θηλ. ἔγιота Α. Κρήτ. γιόта Κρήτ. (Νεάπ.) οὐγιά Θήρ. γουγιά Σύμ. ρουγιά Θήρ. γούγια Νάξ. (Δαμαρ.) Οὐδ. οὐγιος Ἰων. (Κρήν.) Κῶς γούγιος Σύμ. γούγιο Ἀμοργ. Μῆλ. Πληθ. ἰοτα Πόντ. (Ἀμισ. Οἰν.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἰός. Ὁ τύπ. ἰγiota καὶ ἰοtas ἀναλογ. πρὸς τὸ ἰδρωτας, διὰ τὸ ὅπ. βλ. ἰδρωτας.

Α) Κυριολ. 1) Ἡ πράσινη δηλητηριώδης σκωρία τῶν μὴ κασσιτερωθέντων χαλκίνων σκευῶν Ἀθῆν. Α. Κρήτ. Ἀντίπαξ. Ἐρεικ. Ἰακρ. Ἰων. (Κρήν.) Κάρπ. Κέρκ. (Κασσιόπ.) Κρήτ. (Κίσ. Νεάπ. Σέλιν. κ.ά.) Κῶς Μαθράκ. Μῆλ. Νάξ. (Δαμαρ.) Ὁθων. Παξ. Πειρ. Πόντ. Σύμ. — Λεξ. Δημητρ.: Ἡ τέτσηρη ἔκαμε ἰγιота καὶ δὲ γάνει νὰ μαγερεύουμε μὲ αὐτὴ βλιό Σέλιν. Τὰ χαρανιά μας βγάνουν οὐγιος (χαρανι = χάλκινος λέβης) Κρήν. Θωρῶ τὸ χαρανι σου κ' εἶναι ξεγανωμένο, παρὰ νὰ γνοιαστῆς νὰ τὸ πᾶς 'ς τὸ χαρανᾶ νὰ σοῦ τὸ ξαναγανώση, μὴ λάχη καὶ φαρμακωθῇτε καμινιά μέρ' ἀπὸ τὸ γούγιο δου Μῆλ. Γυάλ-λισε κομ-μᾶι δὲ θουμνιαστουρίσ-σας γιατί 'ναι γεμᾶτο γουγιά Σύμ. Ὁ μαστραπᾶς, σὰν δὲν εἶναι γανωμένος, βγάνει γούγια Δαμαρ. β) Ἡ σκωρία ἐν γένει τῶν μετάλλων Ἀμοργ. Ἰακρ. Κάλυμν. Κύπρ. Κῶς. γ) Πῦον Πόντ. (Ἀμισ. Οἰν.): Ἰοτα καὶ γαίματα νὰ τρῶς — νὰ πίν'ς (ἀρὰ) Οἰν. δ) Ρύπος τοῦ σώματος Κῶς: Οὐγιом πού τὸν ἔχεις 'πάνω σου! (Λέρα πού τὴν ἔχεις!)

Β) Μεταφ. 1) Πᾶσα οὐσία πικρά τὴν γεῦσιν Λεξ. Δημητρ. 2) Ἡ πικρά γεῦσις τοῦ στόματος Ἐρεικ. Ἡπ.: Τὸ στόμα μου εἶναι γιὸς Ἡπ.: Τὸ στόμα μου εἶναι γιὸς καὶ φαρμάκι Ἐρεικ. 3) Φθόνος Ἀντίπαξ. Παξ.

γιόσι τό, ἐνιαχ. γιόσι Καππ. (Μισθ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a ş* = ἐλαφρὰ βρεγμένος.

Ὁ πλακοῦς τοῦ βρέφους: Τὸ γιόσι 'πούχωναμ' το σ' ἓνα γούπα (= γούβα). Μετὰ τοῦ φ'σάχ πέφτιδαν τὰ γιόδα (φ'σάχ = βρέφος).

γιουσμᾶς ὁ, Θράκ. (Σκόπ.) Πόντ. (Κοτύωρ.) γιου-σµᾶς Ἀῤῥιν.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y o s m a* = ὠραῖος, χαρίεις.

1) Ἀνὴρ πλήρης χάριτος Πόντ. (Κοτύωρ.) Συνών. λε-βέντης. 2) Πειρατὴς Θράκ. (Σκόπ.): Βγήκανε τρεῖς γιου-σµᾶδες 'πὲ μέσα 'πὸ τὰ νησιά. 3) Τραγουδιστὴς Ἀῤῥιν.: 'Κεῖνα τὰ χρόνια 'ς οὐλα τὰ χουριά εἶχι γιουσµᾶδης' τώρα πιθάναν οὐλ'.

Ἡ λ. ὡς τοπων. Μακεδ. (Θεσσαλον.) καὶ ὡς παρωνύμ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γιουσµᾶς* Ἡπ. (Δρόβιαν.)

γιόστρα ἡ, Κέρκ. — Π. Βλαστ., Ἀργώ, 43 καὶ 337 — Λεξ. Πρω. Δημητρ. γκιόστρα Ζάκ. — Λεξ. Πρω. Δημητρ. γιόστρα Ἰθάκ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *g i o s t r a* = ἔφιππος μονομαχία. Ἡ λ. καὶ εἰς Ἑρωτόκρ. Β 2416 (ἐκδ. Σ. Ξανθοῦδ.) «Τότες ἡ σάλ-πιγγα ζιμιὸ πολλὴ βαβούρα δίδει, | σημάδι πὼς ἐσκόλασε τῆς γκιόστρας τὸ παιγνίδι». Ὁ τύπ. γιόστρα καὶ εἰς Γ. Χορτάτζ., Ἑρωφίλ., Πρᾶξ. Α, στ. 313-314 (ἐκδ. Σ. Ξανθοῦδ.) «Δὲν εἶν' πρεπὸ μοῦ φαίνεται καὶ τώρα νὰ θελήσω | νᾶμπω στὴ γιόστρα, θέλημα δίχως νὰ σοῦ ζητήσω».

1) Ἀγὼν μεταξὺ δύο ἱππέων φερόντων πανοπλίαν καὶ προσπαθούντων νὰ καταρρίψουν ὁ εἰς τὸν ἕτερον ἀπὸ τοῦ ἵππου ἀπωθούντες διὰ δοράτων ἄνευ αἰχμῆς Π. Βλαστ. ἐνθ' ἄν., 43 — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Ποίημα.

Οἱ καστελλᾶνοι οἱ ἀπόθυμοι τί γίνηκαν καὶ ποῦ εἶναι οἱ φράγκες ρηγοπούλες σου κ' οἱ γιόστρες τῆς κουγκέστας; (κουγκέστα = κατάκτησις) Π. Βλαστ. ἐνθ' ἄν. Συνών. κ ο ν τ α ρ ο χ τ ὶ π η μ α. Ἡ σημ. καὶ Βυζαντ. βλ. Ἑρωτοκρ. καὶ Ἑρωφίλ. ἐνθ' ἄν. β) Κατὰ πληθ., ἀκκισμοὶ νεάνιδος Ἰθάκ.: Τὰ θέλει κ' ἐκείνη, γιατί τοῦ κάνει ἓνα σωρὸ γιόστρες. 2) Ἀγὼν ἱπποδρομίας κατὰ τὰς ἐορτάς τῶν Ἀπόκρεω Ζάκ. Κέρκ.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γιόστρος* Κεφαλλ.

γιότσα ἡ, (I) Ζάκ. Κίμωλ. Κρήτ. (Ζερβιαν. Ἡράκλ. Ρέθυμν. κ.ά.) Κύθηρ. Πάρ Πελοπν. (Μάν. Μανιάκ.) Σίφν. γιότσα Κρήτ. γιότσα Κεφαλλ. λιότσα Κίμωλ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *g o c c i a* = ἀποπληξία.

Αἰφνίδιον κακόν, ἐπισυμβαῖνον εἰς ἄνθρωπον ἰδίᾳ μετὰ τὴν εἰς αὐτὸν ἐμφάνισιν κακοποιοῦ πνεύματος, σεληνιασμός, ἀποπληξία ἐνθ' ἄν.: Γιότσα θὰ τ'ς ἔρθη τῇ κακορρίκῃς (=κακορρίζικῃς) Κρήτ. Ἐπες' ἡ γιότσα του (τοῦ ἤλθεν ἀποπληξία) Μάν. Εἶδα κλείσετε, μωρέ, τσι πόρτες, νὰ μὴ βῇ ἡ γιότσα; Κρήτ. (Ζερβιαν.) || Φρ. Γιότσα νὰ δοῦ 'ρθη! Πελοπν. (Μανιάκ.) "Ω, πού νὰ σοῦ δώση γιότσα καὶ λιλί-ριο! (=κραυγὴ ἀπελπιστικὴ νὰ ἔχῃς κακὸν θάνατον) Κίμωλ. Νὰ δοῦ δώση ἡ γιότσα! Κύθηρ. Γιότσα νὰ σ' κάτση! Πάρ. Πού νὰ μὴ δῇς ὑγεία καὶ νὰ σοῦ δώση ἡ γιότσα! Σίφν. Νὰ σὲ τσακώση — νὰ σὲ πιάση — νὰ σὲ ψήσ' ἡ γιό-τσα κακὴ! Κεφαλλ. Νὰ πᾶς ἀπὸ γιότσα! Ζάκ. Νὰ σὲ πιά-ση γιότσα! αὐτόθ. (ἀραί). Συνών. ἀ π ο π λ η ξ ί α, κ ὸ λ - π ο ς, ν τ α μ π λ ᾶ ς. β) Μεταφ., βάρος ψυχικόν, στενο-χώρια Κύθηρ.: "Ω, πού νὰ σοῦ δώση γιότσα! (=βαρεῖα στενοχώρια).

γιότσα ἡ, (II) Κέρκ. Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *g i o z z a* = εἶδος μικρᾶς τραπέζης τοῦ τοίχου.

Εἶδος μικρᾶς καὶ κομπῆς τραπέζης ἡμικυκλικῆς κατὰ τὴν προσθίαν πλευρὰν καὶ ἐπιπέδου κατὰ τὴν ὀπισθίαν, κατὰ

